

LÁTÁS VILÁGNAPJA 2019 – A LÁTÁSKÁROSODÁSOK TÖBBSÉGE MEGELŐZHETŐ

A Látás Világnapját (World Sight Day) minden év október második csütörtökén tartják. A Földön több mint 2,2 milliárd látássérült személy él, akik közül legalább 1 milliárd személy esetében a látássérülés megelőzhető lenne vagy kezelendő lehetne. Ezért is fontos a rendszeres szemvizsgálat, és amennyiben szükséges, a megfelelő szemüveg használata. A Nemzeti Programbizottság a Jó Látásért erre kívánja felhívni a figyelmet, valamint egész napos ingyenes szűrővizsgálatot szervez Székesfehérváron.

Székesfehérvár, 2019. október 10. – A Látás Világnapját 2000 óta rendezik meg mindig október második csütörtökén. A világnap célja, hogy felhívja a figyelmet arra, hogy **a vakság nagyrészen megelőzhető, illetve gyógyítható**. Az Egészségügyi Világszervezet (WHO) és a Nemzetközi Vakságmegelőző Ügynökség (International Agency for the Prevention of Blindness, IAPB) globális kezdeményezést – „VISION 2020” – indított az elkerülhető vakság megelőzésére, amihez számos ország, közte Magyarország is csatlakozott 2001-ben.

Magyarországon a **Magyar Szemorvostársaság** 2001-ben csatlakozott a WHO és az IAPB VISION 2020 globális programjához, és azóta több jelentős lépést sikerült elérni a vakság és látáskárosodás megelőzése és a látásrehabilitáció fejlődése érdekében.

A VISION 2020 program keretében az egyik első feladatnak **a vaksági okok felmérését** tekintették a szakemberek. Az 1996 és 2000 közötti öt év során négy megyében az újonnan regisztrált vakok szemészeti adatai alapján a vakság gyakorisága Magyarországon 59,1 volt (100 000 lakosra évente), azaz országosan évente 6060 új vakság kialakulása várható. A fő vaksági okok a következők voltak:

- időskori makuladegeneráció (22,7%),
- diabéteszes retinopátia (15,6%),
- rövidlátóság (13,9%),
- zöldhályog (12,6%),
- szürkehályog (7,0%)
- és látóideg-atrófia (6,4%).

Húszéves életkor alatt a leggyakoribb vaksági ok a koraszülöttek retinopátiája (ROP) volt, míg 40 és 60 éves kor között a rövidlátóság (myopia) és a diabéteszes retinopátia, 60 év felett a makuladegeneráció és a diabéteszes retinopátia, 80 év fölött pedig a makuladegeneráció szerepelt vezető okként, ez utóbbi ebben az életkorban az esetek több mint feléért volt felelős. A 10 év múlva megismételt felmérés nagyon hasonló eredményeket hozott.

A program részeként a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikáján 2005 nyarán, a Siketvakok Országos Egyesületének kezdeményezésére és segítségével, létrehozták a **Látássérültek Tanácsadó Szolgálatát**. Ennek a jelenleg is működő tanácsadó szolgáltatnak az a célja, hogy a látássérültek a klinikáról közvetlenül eljuthassanak a rehabilitációs intézetekbe, iskolákba, szervezetekhez. Fontos, hogy ez késedelem nélkül, minél előbb megtörténjen, mert hatékonyan segíti elő a teljes élet kialakításának lehetőségét a látássérülés mellett is.

A hazai VISION 2020 mozgalom két telemedicinális szűrőprogram kialakítását és működését támogatta: **a koraszülöttek (ROP) telemedicinális szűrését** és kezelését, valamint a **cukorbetegség szemfenéki telemedicinális szűrését** és kezelését.

A Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinika és a Peter Cerny Alapítvány „**Csecsemő-Szem-Mentő Program**”-ja 2008. augusztus 1. óta működik, Budapestet és Magyarország északi régióit (összességében az ország közel kétharmadát) lefedve. A szolgáltatás az érintettek számára díjmentes. A megvalósítás során a mentőszolgálat a konzílium helyszínére juttatja a digitális kamerát (RetCam), az interneten továbbított képeket szemész szakorvos értékeli. Ha lézerkezelés indokolt, és az altatás a helyszínen megoldott, akkor a mentőszolgálat odaviszi a szemészt, a lézerkészüléket, és a kezelést helyben végzik el. A telemetriás vizsgálatot 2010 októbere óta közel 9000 alkalommal végezték el.

A program eredményeként a koraszülöttek szemészeti célú szállításának számát drasztikusan sikerült csökkenteni, és ami sokkal fontosabb, az időben elvégzett szűrésnek és lézerkezelésnek köszönhetően, ezen okból (ROP), **egyetlen koraszülött sem vesztette el a látását.**

A **cukorbeteg szemfenéki telemedicinális programja** egy pilot vizsgálattal indult 2008-ban, majd az Első Magyar Optikus Zrt., a Medicontur Kft. és a Semmelweis Kft. cégekkel való együttműködés keretében folytatódik, jelenleg 21 optikai szaküzletben elhelyezett digitális funduskamerával és a Semmelweis Egyetem Szemészeti Klinikáján működő Reading Centerrel. A telemedicinális szűrőprogram támogatására a Magyar Diabetes Társaság és a Magyar Szemorvostársaság 2009-ben együttműködési megállapodást kötött.

Mindkét telemedicinális programot *mesterséges intelligencia bevonásával fejlesztik tovább a Nemzeti Bionika Program* keretében.

A magyar VISION 2020 mozgalom során **szakmai irányelvek** is készültek: „A felnőttkorban látássérültté vált személyek rehabilitációjáról”, valamint „A 0–18 éves életkorú gyermekek látásfejlődésének követése, a kancsalság és a fénytörési hibák felismeréséről. A gyermekkori szemészeti szűrővizsgálatok.” Az utóbbi irányelvhez DVD-n kiadott oktató videók, és országos oktatási program kapcsolódott.

A szemészeti szakma és a látásrehabilitáció hazai vezetői kezdeményezésére 11 szervezet vezetői alakították meg 2016-ban a **Nemzeti Programbizottság a Jó Látásért**. Fő céljuk, hogy elősegítsék az Egészségügyi Világszervezet szem egészségét érintő globális akciótervnek hazai megvalósítását: az elkerülhető vakság és gyengénlátás megelőzése, a jó látás megőrzése, illetve a látás rehabilitáció elérhetőségének fejlesztése, valamint a vakok és a gyengénlátó személyek számára a teljes élet lehetőségének biztosítása.

A Programbizottság minden évben, így idén is október 10-én a Látás Világnapja alkalmából 9-16 óra között ingyenes szűrővizsgálatot szervez Székesfehérváron, a Huszár utca 2. szám alatt található LIFE Egészségcentrum előtti területen (parkolóban). Az eseményen – számos egyéb szűrővizsgálat mellett – réslámpás szemvizsgálaton és szemfenék vizsgálaton vehetnek részt az érdeklődők.

Magyarország Átfogó Egészségvédelmi Szűrőprogramja az „*Utazás Az Egészség Birodalmába*” elnevezésű hazai gyermek prevenció programja keretében 1-1 oldalas szemészeti üzenetekkel készülnek a gyermekek és fiatalok három korcsoportjának.

Az általános iskolások, illetve középiskolások, valamint főiskolások-egyetemisták számára a Magyar Szemorvostársaság által írt hasznos szemegészségügyi információkat fog tartalmazni a helyszínen osztogatott idei Egészség Könyvük.

Emellett a gyerekek számára interaktív bemutatót is fognak tartani: a Látásvilág napi Gyerek Sátorban a Gyengénlátók Iskolájának pedagógusai negyedórás körbevezetéssel mutatják be,

